

det ærede Medlem har Ret i, at de Grundføtninger, som ere nedlagte i Loven af 1870, have staaet deres Prøve paa en fyldestgjørende Maade; tværtimod! Overhovedet er der neppe noget Omraade i Administrationen, hvor Experimentalpolitiken har været mere virksom end med Hensyn til Amtsforvalterierne. Jeg erindrer meget godt, at man i sin Tid nærede en stærk Tilbøjelighed for at indføre et System med Generalforpagtere, saaledes som man havde det i Frankrig før Revolutionen i 1789. Dette Forsøg blev heldigvis kvalt i Jødsfjelen. Senere havde man, som den ærede sidste Taler udvillende, forskellige Planer, men de mest vidtgaaende af disse strandede heldigvis ogsaa; man blev staaende ved den efter min Mening meget uheldige Ordning, som fandt Sted i 1870. Dengang der her i Thinget for et Par Aar siden var Tale om at nedlægge en Amtstue — jeg tror det var den i Nykjøbing paa Sjælland — var det ærede Medlem fra Odsherred (Rasmussen) og jeg Medlem af det Uvalg, der behandlede denne Sag. Vi gjennemgik da nogle dette Spørgsmaal og kom efter en nøiagtig Drøftelse til det Resultat, at det vilde være heldigt, om man kunde beslutte sig til at indstille til det høie Thing, at denne Foranstaltning ikke skete; men jeg maa tilstaa, vi ikke havde det borgerlige Mod til saa hurtigt at foreslaa en Afvigelse fra den Lov, der var vedtagen saa nylig. Vi ansaa det ikke for heldigt, at der saaledes fremkom en Vaklen i vore offentlige Forhold, og vi troede det derfor hensigtsmæssigere at lade den Ordning staa, der engang var indført, og føre den videre. Men det andet høie Thing havde sidste Aar det Mod at ende en Sag af samme Bestaaffenhed med en Dagsorden og at staae paa den Vej, man var kommen ind paa, og jeg skal gjerne tilstaa, at jeg er det høie Landsthing taknemmelig derfor. Det Samme er jeg ogsaa, naar nu den høitæredede Minister i det Lovudkast, der foreligger, har søgt at vende Tilbage til den gamle Tilstand eller i alt Fald ikke at gaa videre paa den nu betraadte Bane. Naar man overveier Alt nogle, tror jeg, at ved den gamle Ordning af Amtsforvalterierne opnaas to Ting, som ikke opnaas paa nogen anden Maade. For det Første det, at man har fuldstændig Sikkerhed for Oppebørselen af Statterne. Det er ikke hendet i Mandensinde, at Staten er bleven besvæget for sine Oppebørseler, og det vil sikkert heller ikke ske, ikke engang ved de indførte Filialer, skjøndt det, som anført i Motiverne, er et umaadelig løst Forhold, hvori disse Filialbestyrere ere satte. De have en ringe Løn, stille ringe Kaution; Amtsforvalterne, som paa en Maade ere deres Principaler, er det dog ikke og bære intet Ansvar for Oppebørselen hos disse Folk, thi Kautionen stilles ikke til dem, men til Staten; det er altsaa Staten, der bærer hele Risikoen. Naar der nu endda spares Noget ved denne Filial-

veielse, om det ikke var rigtigt at bevare den, men ser man ret til, spares der ikke en Dre ved den hele Foranstaltning. Det har nemlig viist sig, at Udgifterne i de enkelte Tilfælde, man har havt, ganske ere blevene de samme som, før man indførte Foranstaltningen. Det eneste Punkt, hvor der kunde være Tale om Besparelse, er dette, at man kunde spare en Pension, idet Filialbestyrerne ikke ere pensionsberettigede. Smidertid tror jeg, at denne Fordel er mere illusorisk end virkelig, thi det er jo et Princip her i Landet, at, naar en Mand har tjent Staten tro og paalidelig i mange Aar, tager man det ikke saa nøie med, om han har formel Ret til Pension eller ikke, og det Samme gjælder om Pensioner til Enker. Men selv om man vilde se bort herfra og antage, at man vilde holde strengt paa ikke at pensionere disse Filialbestyrere eller deres Efterladte, er den Præmie, som Staten kommer til at betale for sin større Sikkerhed derved, at der mulig medgik en Bagatel mere end ellers til Pensioner, saa ringe, at Staten med Ryschaand bør betale den, thi Intet er for Staten vigtigere end, at den har Sikkerhed for at faae sine Oppebørsler ind. Det andet Fortrin ved den gamle Oppebørselsmaade er, at Oppebørselen sker med forholdsvis meget smaa Udgifter; det er kun et ringe Oppebørselsgebyr, der svares ved denne Ordning. Regner man nemlig de Penge, der gaa igjennem Amtsforvalternes Hænder, være sig Statens eller Kommunernes eller Brandhjælpspenge og mange andre forskellige Branchers, er det ganske umaadelige Summer, der gaa gjennem deres Hænder, og hvad koster det Alt i Alt aarlig? Ja, jeg skulde tage meget feil, om det koster 200,000 Kr.; det gjør det sikkert ikke. Lad os tage Alt med: Sportler, det, som Kommunerne bidrage osv., det vil da sikkert ikke overstige 200,000 Kr. Og jeg føler mig dog overbevist om, at det er komplet umuligt at faae Oppebørslerne besørge paa en bedre og sikkrere Maade, end det sker under den nuværende Ordning eller rettere, end det skete, før Tilstanden blev forandret 1870. Jeg finder det derfor fuldkommen i sin Orden, at man ikke gaar videre paa den dengang betraadte Vej, og det hænger efter min Mening ikke sammen med Reaktio eller Ikke-Reaktion, men er et simpelt Administrationsanliggende. En anden Sag derimod, hvorpaa man kunde faste sin Opmærksomhed, er, om man ved Amtsforvalterierne skal lade de nuværende ikke ubetydelige Sportler bestaa. Det er jo en bekendt Sag, at alle Retssbetjentembeder nu ere satte paa fast Bage, saa at alle Sportler ere tagne bort, og det turde da være et Spørgsmaal, om ikke noget Sagnende burde finde Sted ved Amtsforvalterierne. Der er sikkert fuld saa god Grund til her som andetsteds at ophæve den middelalderlige Maade at hæve Indtægter paa for Embedsmændene, og det er ikke ganske ubetydelige Summer, som mange Amtsforvaltere oppebære under Form af Sportler og paa anden Maade